

22.4.2010

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: Αναφορά 0589/2009, του Jean-Philippe Ducart, βελγικής ιθαγένειας, εξ ονόματος της βελγικής οργάνωσης καταναλωτών «Test-Achats asbl», η οποία συνοδεύεται από 1 υπογραφή, σχετικά με την παραβίαση του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής περιουσίας των μετόχων της τράπεζας FORTIS

1. Περίληψη της αναφοράς

Οι αναφέροντες ισχυρίζονται ότι η βελγική κυβέρνηση παραβίασε το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ιδιοκτησίας στην περίπτωση της αγοράς των περιουσιακών στοιχείων της FORTIS Holding και, εν συνεχεία, της πώλησης των μετοχών στην BNP Paribas. Ισχυρίζονται ότι και στις δύο περιπτώσεις –την αγορά των περιουσιακών στοιχείων από τη βελγική κυβέρνηση και την πώληση των ιδίων περιουσιακών στοιχείων στην BNP Paribas– τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία της τράπεζας έχουν υποτιμηθεί και ότι η κυβέρνηση έπραξε υπό πίεση, χωρίς διαβούλευση με τη συνέλευση των μετόχων και χωρίς τη συναίνεσή τους. Στις 28 Απριλίου, κατά τη διάρκεια συνέλευσης των μετόχων έγινε τελικά δεκτή η πώληση της τράπεζας FORTIS.

Η οργάνωση Test-Achats asbl υποστηρίζει ότι το δικαίωμα ιδιωτικής ιδιοκτησίας περιουσιακών στοιχείων των μετόχων της τράπεζας FORTIS έχει παραβιαστεί ανεπανόρθωτα εξαιτίας της ενέργειας της βελγικής κυβέρνησης στο μέτρο που η πλειοψηφία των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας στην οποία έχουν μετοχές έχει πωληθεί σε τιμές κάτω της πραγματικής τους αξίας, με σκοπό να αποκλειστεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη εκτίμηση των μετοχών.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 9 Σεπτεμβρίου 2009. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 202, παράγραφος 6, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 26 Οκτωβρίου 2009.

Ο αναφέρων προφανώς διαφωνεί με την πώληση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας FORTIS καθώς και με τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, η οποία αποτελεί θέμα εθνικού ενδιαφέροντος.

Η Επιτροπή εξέτασε την αγορά περιουσιακών στοιχείων της FORTIS από τις κυβερνήσεις του Βελγίου και των Κάτω Χωρών η οποία πραγματοποιήθηκε μεταξύ 28 Σεπτεμβρίου 2008 και 5 Οκτωβρίου 2008, δεδομένου ότι μια τέτοια αγορά ενδέχεται να περιλαμβάνει στοιχεία παροχής κρατικής ενίσχυσης στον πωλητή, ιδίως εάν το κράτος προσφέρει τιμή πώλησης που υπερβαίνει το ποσό που θα ήταν διατεθειμένος να καταβάλει οποιοσδήποτε άλλος επενδυτής για την αγορά των ίδιων περιουσιακών στοιχείων υπό παρόμοιες συνθήκες. Η σχετική νομοθεσία, ιδίως τα άρθρα 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ και ο κανονισμός αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου υποχρεώνει την Επιτροπή να εξετάζει τέτοιες περιπτώσεις πιθανής παροχής κρατικής ενίσχυσης είτε της κοινοποιούνται είτε όχι. Οι βελγικές και ολλανδικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή τα μέτρα που ελήφθησαν στην υπό εξέταση περίπτωση.

Η Επιτροπή αποφάνθηκε σχετικά με αυτά τα κρατικά μέτρα στις 3 Δεκεμβρίου 2008 και τις 12 Μαΐου 2009¹. Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008, ότι η τιμή την οποία κατέβαλαν οι βελγικές αρχές για την αγορά του 49,9% της FORTIS Bank S.A. στις 28 Σεπτεμβρίου ήταν σημαντικά μεγαλύτερη από ό,τι η τιμή που πρότειναν υποψήφιοι αγοραστές την ίδια χρονική περίοδο. Για τον λόγο αυτόν, η εισροή κεφαλαίων από τις βελγικές αρχές ισοδυναμούσε με ενίσχυση βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι οι όροι αγοράς της FORTIS Bank Nederland στις 3 Οκτωβρίου 2008 και του δεύτερου ημίσεος του κεφαλαίου της FORTIS Bank S.A στις 5 Οκτωβρίου 2008 ισοδυναμούσαν επίσης με παροχή κρατικής ενίσχυσης στον πωλητή. Εντούτοις, η Επιτροπή στην προαναφερθείσα απόφασή της έλαβε υπόψη το γεγονός ότι η FORTIS Bank ήταν η μεγαλύτερη τράπεζα καταθέσεων στη βελγική αγορά. Κατά συνέπεια, τυχόν αφερεγγυότητα ενός τέτοιου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος θα είχε προκαλέσει σοβαρές αναταράξεις στη βελγική οικονομία, ιδίως στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Για τον λόγο αυτόν, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από τις βελγικές και τις ολλανδικές αρχές ήταν σύμφωνες με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ.

Η απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2008 δεν προσβλήθηκε την περίοδο των δύο μηνών μετά τη δημοσίευσή της, που είναι η προθεσμία που προβλέπει το άρθρο 230 της Συνθήκης ΕΚ.

Συμπεράσματα

Η θέση της Επιτροπής σχετικά με το υπό εξέταση ζήτημα, ως προς το σκέλος που αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, είναι οριστική και αμετάκλητη. Δεν συμφωνεί δε με την άποψη του αναφέροντος ότι τα περιουσιακά στοιχεία της FORTIS πωλήθηκαν σε τιμή κατώτερη της πραγματικής αξίας τους.

4. Συμπληρωματική απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 22 Απριλίου 2010.

Σε συνέχεια των παρατηρήσεων της Επιτροπής τον Οκτώβριο του 2009, η Επιτροπή εξέτασε την αγορά της Fortis Bank από το βελγικό κράτος που πραγματοποιήθηκε σε δύο στάδια: (i)

¹ Οι δημοσιευθείσες αποφάσεις είναι διαθέσιμες στους ακόλουθους συνδέσμους:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2009/n255-09.pdf

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/ii/doc/NN-42-2008-WLWL-fr-03.12.2008.pdf

την εισροή κεφαλαίων της 28ης Σεπτεμβρίου 2008 που έδωσε στο Δημόσιο μερίδιο 49,9% στην τράπεζα και (ii) την αγορά του υπόλοιπου 50,1% από τη Fortis Holding στις 5 Οκτωβρίου 2008. Η Επιτροπή αξιολόγησε αυτές τις δύο συναλλαγές διότι ενδέχεται να περιλαμβάνουν στοιχεία παροχής κρατικής ενίσχυσης στην τράπεζα και στον πωλητή, ιδίως εάν το κράτος προσφέρει τιμή πώλησης που υπερβαίνει το ποσό που θα ήταν διατεθειμένος να καταβάλει οποιοσδήποτε άλλος επενδυτής για την αγορά των ίδιων περιουσιακών στοιχείων υπό παρόμοιες συνθήκες. Η σχετική νομοθεσία, ιδίως τα άρθρα 107 και 108 της ΣΛΕΕ και ο κανονισμός αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου υποχρεώνει την Επιτροπή να εξετάζει τέτοιες περιπτώσεις πιθανής παροχής κρατικής ενίσχυσης είτε της κοινοποιούνται είτε όχι. Οι βελγικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή τα μέτρα που ελήφθησαν στην υπό εξέταση περίπτωση. Η Επιτροπή αποφάνθηκε σχετικά με αυτά τα κρατικά μέτρα στις 3 Δεκεμβρίου 2008 και τις 12 Μαΐου 2009¹. Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπίστωσε, στο σημείο 35 της απόφασης της 3ης Δεκεμβρίου 2008, ότι η τιμή την οποία κατέβαλαν οι βελγικές αρχές για την αγορά του 49,9% της Fortis Bank S.A. (μέσω αύξησης κεφαλαίου) στις 28 Σεπτεμβρίου ήταν σημαντικά μεγαλύτερη από ό,τι η τιμή που πρότειναν όλα τα άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα την ίδια χρονική περίοδο. Για τον λόγο αυτόν, στην παράγραφο 38 της ανωτέρω απόφασης, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η εισροή κεφαλαίων από τις βελγικές αρχές ισοδυναμούσε με ενίσχυση βάσει του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ. Όσον αφορά την αγορά από το Δημόσιο του υπόλοιπου 50,1% του κεφαλαίου της Fortis Bank στις 5 Οκτωβρίου 2008, η Επιτροπή διαπίστωσε στο σημείο 66 της απόφασης της 3ης Δεκεμβρίου 2008 ότι ισοδυναμούσε επίσης με παροχή ενίσχυσης. Όσον αφορά την πώληση του 75% του κεφαλαίου της Fortis Bank στην BNP Paribas στις 5 Οκτωβρίου, η Επιτροπή παρατήρησε στο σημείο 59 της ανωτέρω απόφασης ότι μεταξύ των πολυάριθμων επενδυτών που επικοινωνήσαν τις προηγούμενες ημέρες, η BNP Paribas ήταν ο μοναδικός επενδυτής που εξακολουθούσε να επιδεικνύει ενεργό ενδιαφέρον για την απόκτηση ελέγχουσας συμμετοχής στην Fortis Bank κατά την περίοδο εκείνη και ότι η τιμή που καταβλήθηκε από την BNP Paribas ήταν η τιμή της αγοράς της ίδιας χρονικής περιόδου.

Τα ανωτέρω δείχνουν ότι η Επιτροπή έχει ήδη εξετάσει προσεκτικά τις εν λόγω συναλλαγές και διαπίστωσε ότι η Fortis Holding –και ως εκ τούτου οι μέτοχοι της Fortis Holding– δεν έλαβε τιμή κατώτερη της τιμής της αγοράς. Αντιθέτως, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η παρέμβαση της βελγικής κυβέρνησης επέτρεψε στη Fortis Holding και στους μετόχους της να λάβουν, για την πώληση της Fortis Bank, τιμή ανώτερη της τιμής της αγοράς. Τα συμπεράσματα αυτά δεν συμφωνούν με τους ισχυρισμούς των αναφερόντων ότι στη συγκεκριμένη υπόθεση σημειώθηκε παραβίαση της προστασίας της ιδιωτικής περιουσίας.

Συμπεράσματα

Η θέση της Επιτροπής σχετικά με το υπό εξέταση ζήτημα, ως προς το σκέλος που αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, είναι οριστική και αμετάκλητη. Δεν συμφωνεί δε με την άποψη του αναφέροντος ότι τα περιουσιακά στοιχεία της FORTIS πωλήθηκαν σε τιμή κατώτερη της πραγματικής αξίας τους.

---

¹ Οι εν λόγω αποφάσεις δημοσιεύθηκαν στην ΕΕ C 80 της 3.04.2009, σ. 7 και ΕΕ C 178 της 31.07.2009, σ. 2.